

POSTAVLJANJE, ODRŽAVANJE I INVENTAR VERTIKALNE SIGNALIZACIJE

Postavljanje saobraćajnih znakova možemo posmatrati kroz dva aspekta:

- saobraćajni uslovi za postavljanje saobraćajnih znakova, i
- pravila za postavljanje znakova - izbor lokacije.

ПОСТАВЉАЊЕ САОБАРЋАЈНИХ ЗНАКОВА

Уз саобраћајни знак је дозвољено постављање допунске табле која је саставни део саобраћајног знака и ближе одређује његово значење.

Допунска табла се поставља испод доње ивице саобраћајног знака на који се односи.

Саобраћајни знак се поставља на носач саобраћајног знака поред коловоза.

Дозвољено је да се саобраћајни знак постави на:

1) конзолни носач;

2) портални носач;

3) запреку;

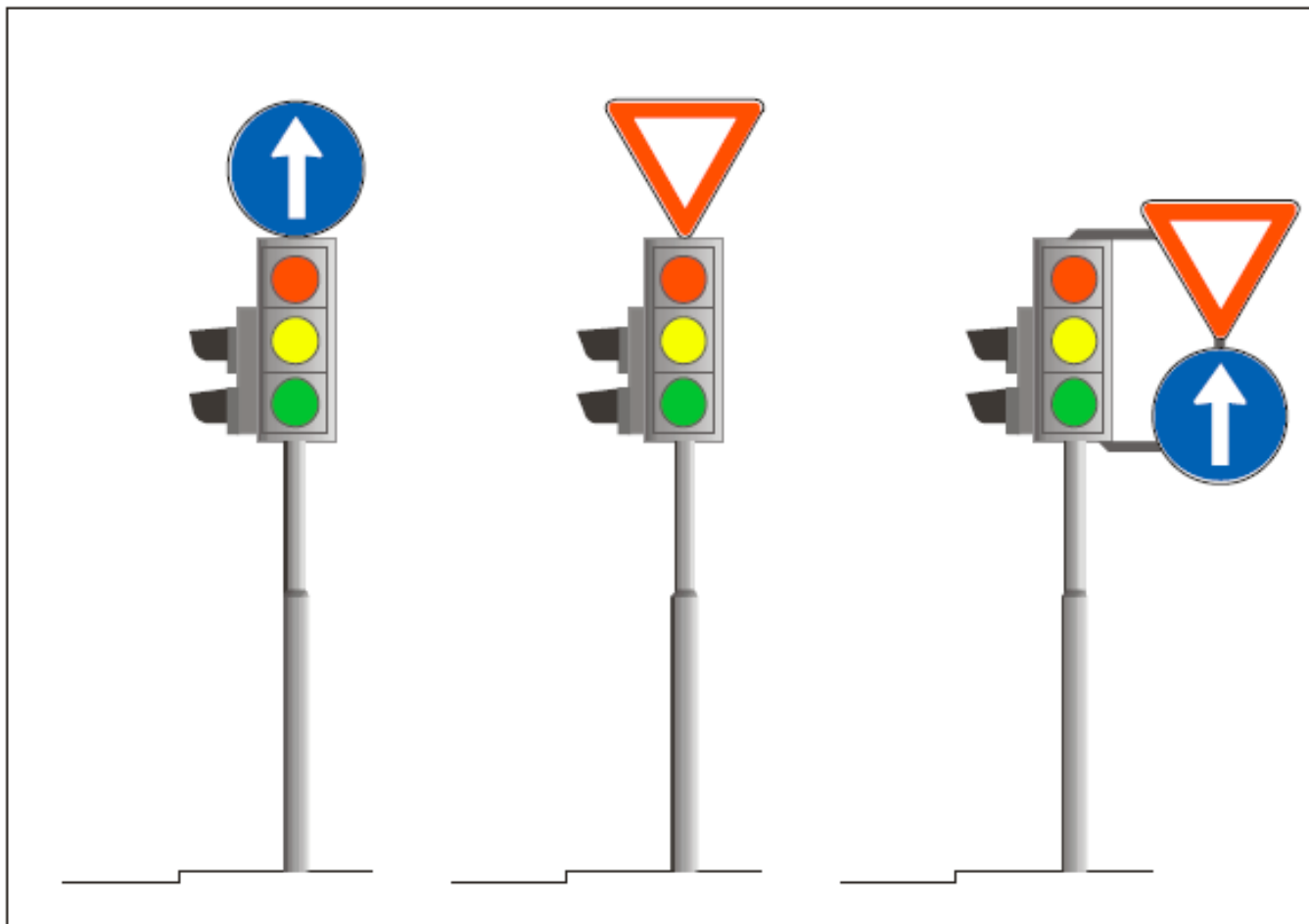
4) сигналну таблу;

5) носач семафора и то:

(1) један знак изнад семафора;

(2) два знака са десне стране у нивоу семафора, на посебном носачу и то знакови: П-1, П-2, П-4, П-43, П-43.1, П-43.2, П-43.3, П-43.4, П-44, П-44.1, П-44.2, Ш-2, Ш-2.1, Ш-3, Ш-3.1 и Ш-62;

Шематски приказ постављања саобраћајних знакова на носач семафора је дат на слици бр. 1.

Изузетно, уз образложење у саобраћајном пројекту, дозвољено је да се саобраћајни знак **постави на елементе комуналне инфраструктуре** уз сагласност надлежног власника, односно корисника комуналне инфраструктуре.

- На заједничком носачу за саобраћајни знак поред коловоза, не сме се поставити више од две допунске табле уз један саобраћајни знак.
- На заједничком носачу за саобраћајни знак поред коловоза, не сме се поставити више од два саобраћајна знака и две допунске табле.
- На заједничком носачу за саобраћајни знак поред коловоза не сме се поставити више од два саобраћајна знака који се односе на један смер кретања.
- Изузетно, на заједничком носачу саобраћајног знака поред коловоза дозвољено је поставити три саобраћајна знака без допунских табли и то само одређене знакове.
- Саобраћајни знакови који се постављају на заједничком носачу морају бити исте групе димензије знакова и класе материјала.

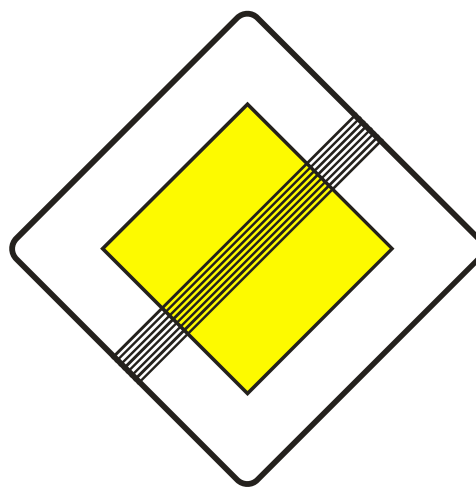
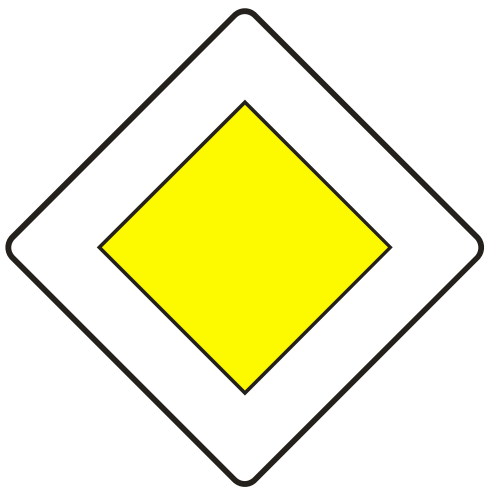
- Саобраћајни знакови који се постављају на заједничком носачу морају бити исте групе димензије знакова и класе материјала.
- Табела група димензија знакова на заједничком носачу дата је у Прилогу 2

ПРИЛОГ 2.

**ТАБЕЛА ГРУПА ДИМЕНЗИЈА ЗНАКОВА
НА ЗАЈЕДНИЧКОМ НОСАЧУ**

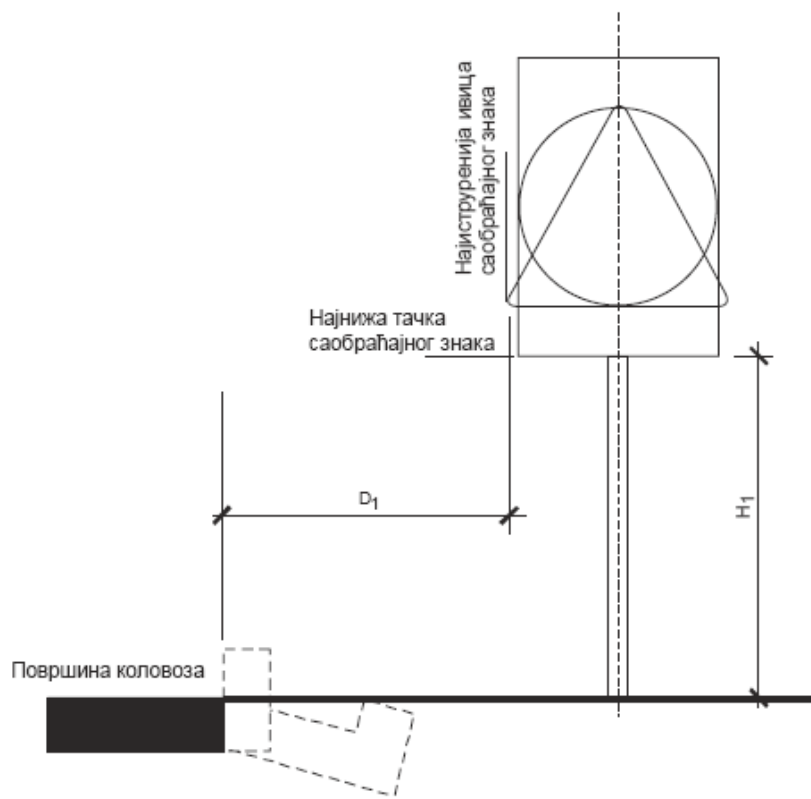
Група димензија знакова	троугао (основа)	квадрат / правоугаоник (основа)	круг (пречник)	допунска табла (основа)
Величина 1	120 cm	90 cm	90 cm	120 cm/90 cm
Величина 2	90 cm	60 cm	60 cm	90 cm/60 cm
Величина 3	60 cm	40 cm	40 cm	60 cm/40 cm

- Саобраћајни знакови на заједничком носачу поред коловоза се постављају од највишег ка најнижем, следећим редом:
 - 1) знакови опасности,
 - 2) знакови изричитих наредби па
 - 3) знакови обавештења.
- Изузетно знакови III-3 и III-3.1 се постављају на највишу позицију.

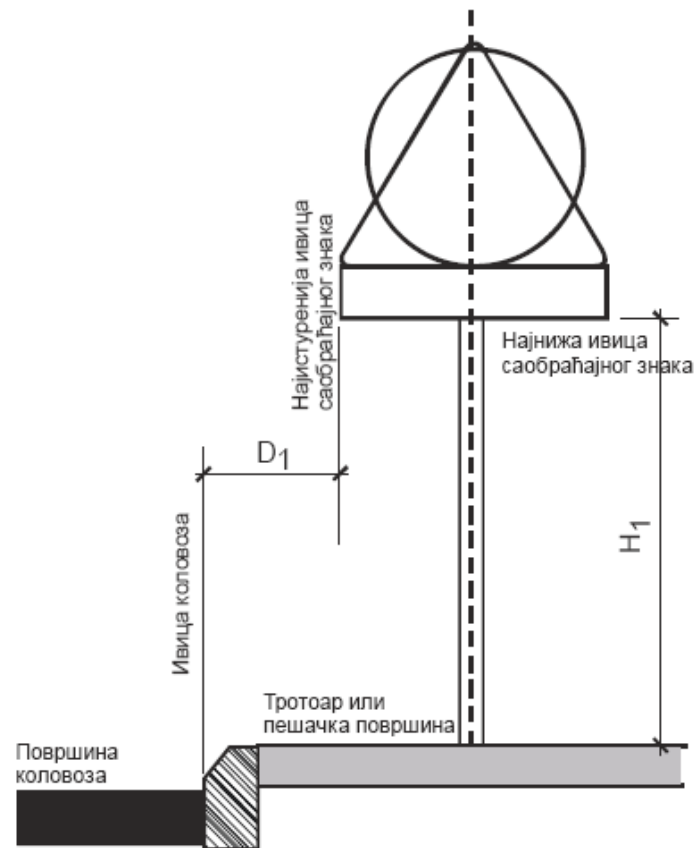

- Саобраћајни знакови ван насеља постављају се на висини од 1,2 m до 1,4 m.
- Саобраћајни знакови у насељу постављају се на висини од 2,2 m до 2,4 m, а изузетно ван пешачких површина дозвољено је постављање на висини од 1,4 m до 1,8 m.
- Изузетно саобраћајни знакови се могу поставити на висину:
 - 1) на висини од 0,8 m постављају се знакови: I-35, III-59, III-82, III-82.1, III-83, III-95, III-96, III-97, III-98 и III-99;
 - 2) на висини од 1,5 m до 1,7 m постављају се знакови: II-45, II-45.1, II-45.2, II-45.3, ако се постављају заједно са знаковима III-84 и III-84.1;
 - 3) на висини од 0,5 m постављају се знакови: III-84 и III-84.1;
 - 4) висина знакова III-82 и III-82.1 који се постављају на индикатор врха површине раздвајања токова је у зависности од висине индикатора врха површине раздвајања токова;
 - 5) висина знакова који се постављају на запреке у зони радова је у зависности је од висина запрека.

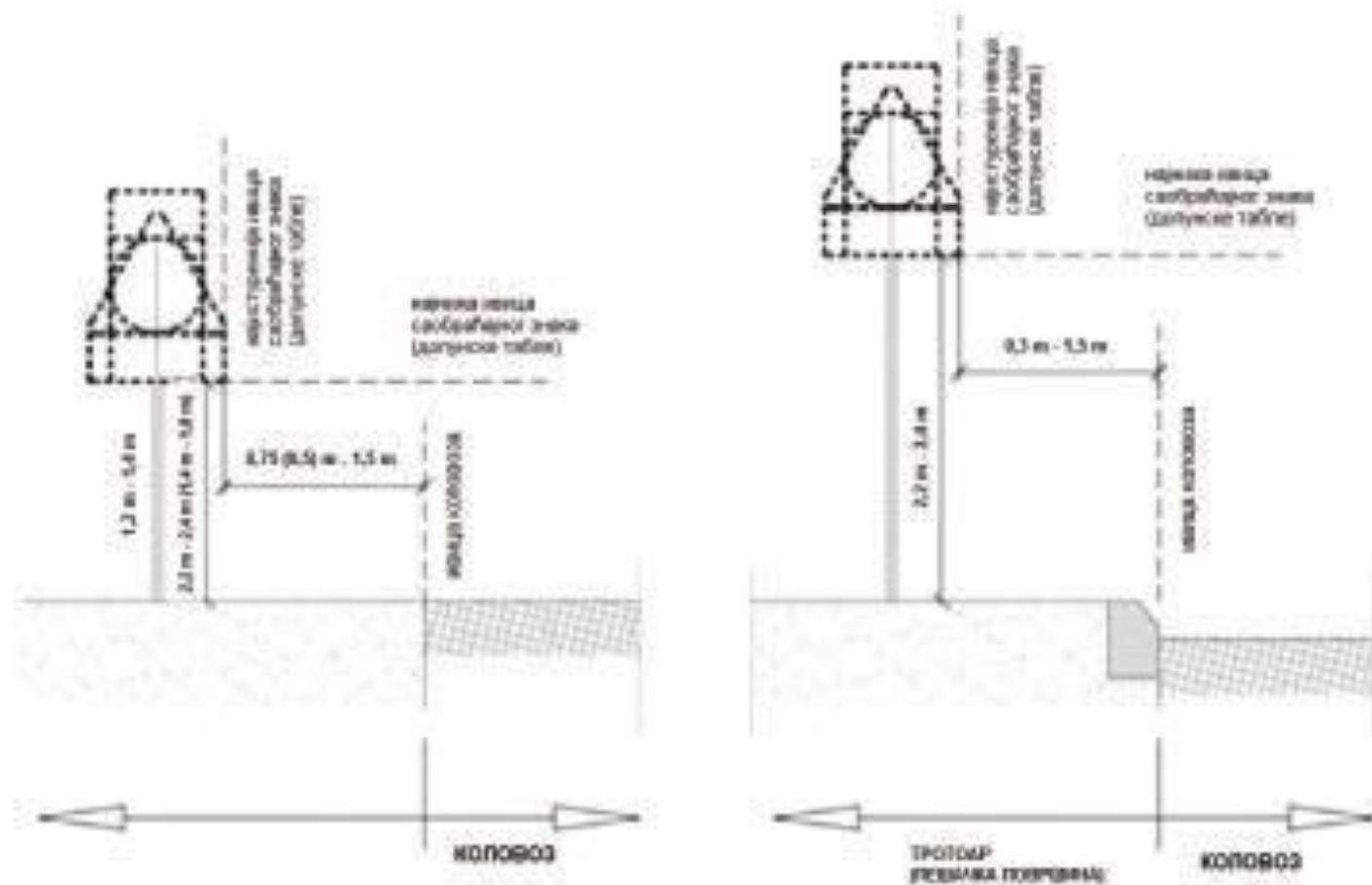
- Висина је растојање од хоризонталне равни која пролази кроз ивицу пута ближу саобраћајном знаку до хоризонталне равни која пролази кроз доњу ивицу саобраћајног знака, односно допунске табле (најнижа ивица саобраћајног знака, односно допунске табле).
- Начин постављања саобраћајног знака и допунске табле, који се вертикално постављају на заједнички носач за саобраћајни знак, дат је на слици бр. 2.
- Растојање између ивице коловоза и најниже ивице саобраћајног знака, која је најближа коловозу, ван пешачких површина, износи од 0,75 m до 1,5 m.
- Изузетно, растојање износи до 0,5 m, када саобраћајни профил садржи зауставне траке, односно када је постављена заштитна ограда.
- Растојање између ивице коловоза и најниже ивице саобраћајног знака, која је најближа коловозу, на пешачким површинама износи од 0,30 m до 1,5 m.

1. На отвореном путу, и на раскрсницама у насељеним местима ван пешачких површина

2. На пешачким површинама

Слика бр. 2

ПОСТАВЉАЊЕ ЗНАКОВА ОПАСНОСТИ

- Знакови опасности се постављају, на удаљености од 150 m до 250 m испред опасног места на путу.
- Изузетно, **на путу ван насеља**, дозвољено је да се знакови опасности постављају на удаљености мањој од 150 m, односно већој од 250 m, са допунском таблом којом се означава удаљеност до опасног места, уз образложење у саобраћајном пројекту.
- Изузетно, **на путу у насељу**, дозвољено је да се знакови опасности поставе и на удаљености мањој од 150 m, уз образложење у саобраћајном пројекту.

- Изузетно, знакови опасности се могу поставити:
- 1) знак I-19 поставља се на месту одакле почиње зона радова на путу и дозвољено је да се понови у зони радова;
- 2) знак I-23 поставља се на месту на путу одакле почиње двосмеран саобраћај;
- 3) знак I-26 поставља се на путевима ван насеља на месту укрштања путева исте важности;
- 4) знакови I-27, I-28, I-28.1, I-29, I-29.1, I-29.2 и I-29.3 постављају се само ако је на споредном путу који се укршта са путем с првенством пролаза, постављен знак II-1, односно знак II-2;
- 5) знакови I-34, I-34.1 постављају се на укрштајима пута и железничке пруге, на одстојању од 5 m од најближе железничке шине, а ако околности то захтевају не мањем од 3 m, односно не већем од 10 m;
- 6) знакови I-34, I-34.1 постављају се на заједничком носачу изнад семафора ако је прелаз пута преко железничке пруге у нивоу опремљен истим;
- 7) знак I-35 поставља се са три косе траке на 240 m испред места укрштања пута и железничке пруге у нивоу, затим са две косе траке на 160 m, а последњи са једном косом траком на 80 m испред места укрштања пута и железничке пруге у нивоу. Нижа страна косих трака је ближе коловозу. Знак I-32 или I-33 се поставља изнад знака са три косе траке.

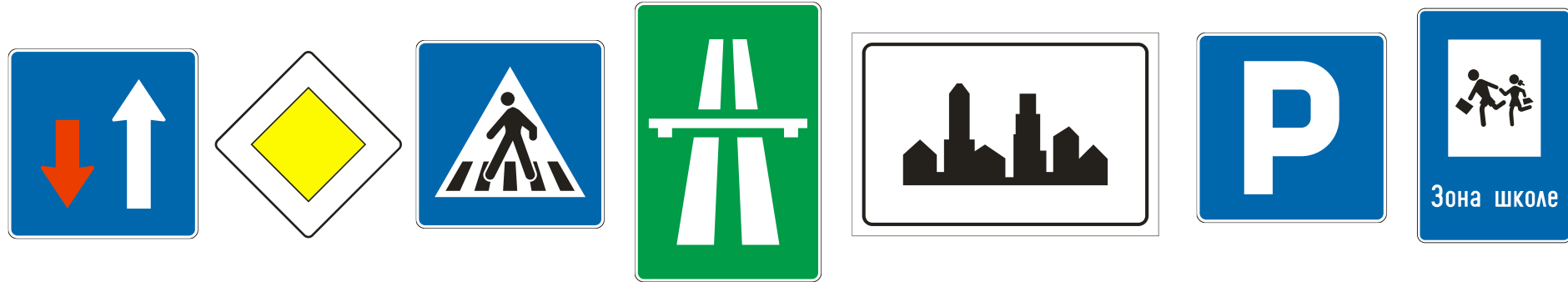
ПОСТАВЉАЊЕ ЗНАКОВА ИЗРИЧИТИХ НАРЕДБИ

- Знак изричите наредбе поставља се непосредно испред места одакле настаје обавеза придржавања наредбе изражене саобраћајним знаком, а на крају деонице пута где престаје важност знака поставља се знак обавештења о престанку важења знака изричите наредбе.
- Ако је потребно да учесници у саобраћају буду унапред обавештени о изричитој наредби, дозвољено је да се знак изричите наредбе постави и пре места одакле наредба важи уз допунску таблу са ознаком удаљености до места одакле наредба важи.
- Ако изричита наредба важи на деоници пута уз саобраћајни знак се поставља допунска табла са ознаком дужине на којој знак изричите наредбе важи.
- Знакови изричитих наредби морају се поново поставити после сваке раскрснице са другим путем, на путу на коме је такав знак постављен, ако изричита наредба важи и после наведене раскрснице.

- Изузетно знакови изричитих наредби се могу поставити:
- 1) знак II-1 поставља се у непосредној близини раскрснице, по могућству на месту прегледности, на коме возило уступа пролаз другим возилима која се крећу путем на који наилази;
- 2) знак II-2 поставља се у непосредној близини раскрснице, по могућству на месту прегледности, на коме се возило обавезно зауставља да би уступило пролаз другим возилима која се крећу путем на који наилази;
- 3) знак II-33 поставља се на месту на путу са кога се може видети део пута на који се забрана односи;
- 4) знакови II-43, II-43.1, II-43.2, II-43.3, II-43.4, II-44, II-44.1, II-44.2 и II-45.2 постављају се на раскрсници;
- 5) знакови II-45, II-45.1 и II-45.2 могу се поставити изнад знака III-84, на сигналне табле, односно запреке у зони радова;
- 6) знак II-45.3 може се поставити изнад знака III-84.1, на сигналну таблу, односно запреку у зони радова.

ПОСТАВЉАЊЕ ЗНАКОВА ОБАВЕШТЕЊА

- Знакови обавештења постављају се тако да учесницима у саобраћају пруже претходна обавештења, обавештења о престројавању, обавештења о скретању, потврдно обавештење о правцу кретања и да означе објекат, терен, улицу, односно делове пута на које се односе.
- Чланом 52 Правилника о саобраћајној сигнализацији прецизно је дефинисан начин постављања ових знакова

4.2 IZBOR LOKACIJE

Za postavljanje odnosno izbor lokacije saobraćajnih znakova postoji nekoliko osnovnih principa:

- znakovi se postavljaju da mogu da budu pravovremeno uočeni i prepoznati, ostavljajući vozaču dovoljno vremena da reaguje na poruku koju znak prenosi,
- znakovi se postavljaju tako da budu pod jednakim uslovima protumačeni u dnevnim i noćnim uslovima,
- znakovi koji se postavljaju ne smeju da zaklanjaju niti da ometaju vidno polje učesnika u saobraćaju,
- ukoliko se postavlja više znakova, oni ne smeju zaklanjati jedni druge niti da dovode u sumnju poruke na ostalim znakovima,
- znakovi se postavljaju tako da ne ometaju normalno kretanje pešaka niti da budu zaklonjeni od pešaka i vozila u kretanju i mirovanju,
- saobraćajni znakovi se postavljaju uvek u slobodnom profilu saobraćajnice,
- znak ne sme biti postavljen tako da bude zaklonjen stubovima rasvete, krošnjama drveća ili drugog zelenila,
- svojom bojom i sadržajem ne smeju da umanje čitljivost saobraćajnog znaka ili da utiču na jasnoću njegove poruke.

ODRŽAVANJE I INVENTAR VERTIKALNE SIGNALIZACIJE

- neposredno održavanje, i
- formiranje tehničke osnove odnosno inventara signalizacije.

4.3.1. Neposredno održavanje

Neposredno održavanje može se ostvariti kao:

- vizuelna inspekcija,
- merenje retrorefleksije,
- merenje koordinata boja, i
- redovno pranje i održavanje.